

Laidiens: 17.01.2013., Nr. 12
Oficiālās publikācijas Nr.: 2013/12.4

Noteikumi par sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu izgatavošanas, iegādāšanās, glabāšanas, realizēšanas un uz komersantam sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu pārvadāšanā

Izdoti saskaņā ar Civilām vaj.

19.4

I. Vispārīgais jautājums

1. Noteikumi nosaka:

- 1.1. sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu izgatavošanas, iegādāšanās, glabāšanas un realizēšanas kārtību un ierobežojumus;
- 1.2. prasības komersantam sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu pārvadāšanā;
- 1.3. sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu uzskaites kārtību.

II. Sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu glabāšanas kārtība un ierobežojumi

2. Sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu noliktavas (turpmāk – noliktava) teritorija atbilst šādām prasībām:

- 2.1. teritorija ir nožogota, lai ierobežotu trešo personu iekļūšanu tajā;
- 2.2. attālums no nožogojuma līdz noliktavai ir vismaz 20 metru;
- 2.3. teritorija ir uzskaitē, lai tajā neatrastos sausa zāle, koki un to saknes, krūmi, atkritumi un citi viegli uzliesmojoši priekšmeti, kas var sekmēt ugunsgrēka izraisīšanu;
- 2.4. teritorijā drīkst atrasties sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu glabātavas (turpmāk – glabātava), izejvielu glabātavas, apsardzes posteņu telpas un telpas ugunsdzēsības 3. Starp glabātavām nodrošina tādu attālumu, kas nepieļauj detonācijas pārraidīšanu no vienas glabātavas uz otru.
4. Attālumu (r_d), kas nepieļauj detonācijas pārraidīšanu no vienas glabātavas uz otru, aprēķina, izmantojot šādu formulu:

$$r_d = K_d \sqrt[3]{Q} \times \sqrt[4]{D[m]}, \text{ kur}$$

K_d – koeficients, kas atkarīgs no sprāgstvielu vai spridzināšanas ietaišu veida (1.pielikums);

Q – sprāgstvielu vai spridzināšanas ietaišu masa glabātavā (kg);

D – mazākais otrā glabātavā esošā sprāgstvielu vai spridzināšanas ietaišu krāvuma platums (m).

5. Ja glabātavā tiek glabātas dažādu veidu sprāgstvielas, drošu attālumu aprēķina, ņemot vērā sprāgstvielas, kurām ir lielāks K_d koeficients.

6. Par drošu attālumu uzskata tādu attālumu, kas pārsniedz atbilstoši šo noteikumu 4.punktam aprēķināto attālumu.

7. Ja saskaņā ar šo noteikumu 4.punktu aprēķinātais faktiskais attālums starp glabātavām ir mazāks, komersants nodrošina vaļņu izveidošanu.

8. Vaļņus izveido tā, lai tie ir vismaz 0,5 metrus augstāki par glabātavas augstāko punktu un vaļņa pamats atrodas ne tuvāk par metru no glabātavas sienas, nodrošinot brīvu p. beramus un plastiskus materiālus.

9. Glabātava atbilst šādām prasībām:

9.1. glabātava ir U1 ugunsizturības pakāpes būve atbilstoši normatīvajiem aktiem būvju ugunsdrošības jomā;

9.2. ieeja glabātavā ir aprīkota ar durvīm un pret uzlaušanu drošām slēdzenēm. Durvis ir gludas, viegli mazgājamas, no neabsorbējoša materiāla;

9.3. grīdas segums ir veidots no A2_{FL}-s1 ugunsreakcijas klases materiāla atbilstoši normatīvajiem aktiem būvju ugunsdrošības jomā. Grīdas segums ir ugunsizturīgs, nav abso ir vienmēr tīrs;

9.4. sienas un griesti ir veidoti no A2-s1,d0 ugunsreakcijas klases materiāla atbilstoši normatīvajiem aktiem būvju ugunsdrošības jomā. Griesti un to konstrukcijas ir uzbūvēta samazinātu kondensāta veidošanos un būtu viegli tīrāmas;

9.5. bēniņu telpās aizliegts glabāt sprāgstvielas un spridzināšanas ietaišas;

9.6. ja glabātavai ir logi, tie ir izbūvēti tā, lai novērstu netīrumu uzkrāšanos un būtu viegli tīrāmi. Logu stikli, kas atrodas saules pusē, ir aizklāti ar materiālu, kas aiztur saules platību ir no 1:25 līdz 1:30;

9.7. glabātava ir aprīkota ar ventilācijas sistēmu un ierīkota tā, lai neapdraudētu sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu glabāšanu;

9.8. telpas, kurās sprāgstvielas un spridzināšanas ietaišas paredzēts izsniegt tumšajā diennakts laikā, ir aprīkotas ar apgaismojuma ierīcēm, kas paredzētas lietošanai sprādzie Elektriskie vadi ir instalēti metāla vai plastkāta caurulēs, nodrošinot vadu aizsardzību pret mehāniskiem bojājumiem;

9.9. būve ir aprīkota ar zemes vadu, ir nodrošināta zibens aizsardzība;

9.10. telpas ir aprīkotas ar ugunsgrēka atklāšanas un trauksmes signalizācijas sistēmu un apsardzes signalizācijas sistēmu. Trauksmes signālu pārraida uz apsardzes centrālo telpu;

9.11. telpas ir iekārtotas tā, lai nodrošinātu detonatoru uzglabāšanu atsevišķi no sprāgstvielām.

10. Glabātavā sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu uzglabāšanas laikā nodrošina temperatūru un gaisa relatīvo mitrumu atbilstoši sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu izgatavotāja prasībām;

11. Uz grīdas zem sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu iepakojumiem ir vismaz piecus centimetrus augstas redeles. Sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu krāvuma (turpmā 10 centimetru). Krāvuma augstums nepārsniedz divus metrus.

12. Ja sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu iepakojumi atrodas plauktos, krāvuma augstums nav ierobežots.

13. Krāvuma platums nedrīkst pārsniegt divus iepakojumus. Krāvmā iepakojumu novieto tā, lai būtu redzami uzraksti uz iepakojuma.

14. Attālums starp krāvu ir tāds, lai iepakojumus varētu brīvi pārnēsāt, bet tas nedrīkst būt mazāks par metru.

15. Sprāgstvielas, spridzināšanas ietaises un izejvielas glabātavā glabā tādos apstākļos, kas nepasliktina to kvalitāti un nepieļauj to nokļūšanu nepiederošu personu rīcībā.

16. Glabātava atrodas drošā attālumā no dzīvojamām mājām, rūpniecības objektiem un publiski pieejamām ēkām. Bistamās zonas garumu aprēķina šādā kārtībā:

16.1. glabātavai ar vaļņiem bistamās zonas garumu aprēķina, izmantojot šādu formulu:

$$R = 15 \sqrt[3]{Q}, \text{ kur}$$

R – bistamās zonas garums (m);

Q – sprāgstvielu masa glabātavā (kg);

16.2. atklātai glabātavai bistamās zonas garumu aprēķina, izmantojot šādu formulu:

$$R = 30 \sqrt[3]{Q}, \text{ kur}$$

R – bistamās zonas garums (m);

Q – sprāgstvielu masa glabātavā (kg).

17. Glabātava atrodas drošā attālumā no autoceļiem. Bistamās zonas garumu pie autoceļiem aprēķina, izmantojot šādu formulu:

$$R = 9 \sqrt[3]{Q}, \text{ kur}$$

R – bistamās zonas garums (m);

Q – sprāgstvielu masa glabātavā (kg).

18. Ja vairāki komersanti sprāgstvielas un spridzināšanas ietaises glabā vienā glabātavā, tās izvieto tā, lai varētu identificēt katru komersantu un tam piederošās preces. Kopējais daudzums nedrīkst pārsniegt daudzumu, kāds norādīts tam komersantam izsniegtajā speciālajā atļaujā (licencē), kurš iznomā glabātavas daļu.

19. Par sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu glabāšanas kārtību ir atbildīgs komersants, kurš iznomā glabātavas daļu citam komersantam.

III. Sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu izgatavošanas kārtība un ierobežojumi

20. Komersants nosaka atbildīgo personu par sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu izgatavošanas procesiem uzņēmumā. Atbildīgā persona nodrošina sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu atbilstību šo noteikumu prasībām.

21. Komersants nodrošina, lai sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu izgatavošanā izmantojamās sastāvdaļas un aprīkojums (arī drošības ierīces un aizsardzības līdzekļi), to izgatavojot, atbilstu normatīvo aktu prasībām darba aizsardzības jomā.

22. Sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu izgatavošanas būves un teritorija atbilst normatīvajos aktos par specializēto būvju būvniecību noteiktajām prasībām.

23. Sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu izgatavošanas telpas un iekārtas atbilst šādām prasībām:

23.1. telpas ir aprīkotas ar ventilācijas sistēmu, kas nepieļauj gaisa plūsmu no piesārņota iecirkņa uz tīru iecirkni. Ventilācijas lūkām ir aizsargsiets, kas izgatavots no nerūsējošā metāla;

23.2. telpas ir nodrošinātas ar dabīgo un mākslīgo apgaismojumu. Mākslīgā apgaismojuma ierīces sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu ražošanas laikā nav iespējams pieslēgt vai atvienot;

23.3. telpās ir ierīkots ūdensvads ar aukstā un karstā ūdens pievadu, atbilstošs izlietņu skaits, kā arī mazgāšanas, dezinficēšanas un roku žāvēšanas (susināšanas) līdzekļi. Grīda ir absorbējoša, nav slidena, nav toksiska, nav bojāta, grīda vienmēr ir tīra;

23.4. ja nepieciešams, grīda ir noteiktā slīpumā un aprīkota ar ūdens noteces sistēmu, lai nodrošinātu ūdens noteci uz kanalizācijas sistēmu;

23.5. sienu materiāls saskaņā ar tehnoloģiskajām prasībām ir viegli tīrāms, ūdensizturīgs, neabsorbējošs un blīvs;

23.6. griesti un to konstrukcijas ir izbūvētas tā, lai novērstu netīrumu uzkrāšanos un samazinātu kondensāta veidošanos, kā arī būtu viegli tīrāmas;

23.7. logi un citas atveres ir izbūvētas tā, lai novērstu netīrumu uzkrāšanos un būtu viegli tīrāmas. Durvis ir gludas, viegli mazgājamas, no neabsorbējoša materiāla;

23.8. virsmas, kas saskaras ar ķīmiskajām vielām un sprāgstvielām, ir viegli tīrāmas, mazgājamas, izgatavotas no neabsorbējoša un netoksiska materiāla;

23.9. telpās ir tīrīšanas iekārtas, kas paredzētas darba aprīkojuma un tehnoloģisko iekārtu tīrīšanai. Tīrīšanas iekārtas ir izgatavotas no materiāliem, kas ir izturīgi pret koroziju;

23.10. aprīkojums, ar kuru ķīmiskās vielas un sprāgstvielas var nonākt vai atrodas saskarē izgatavošanas tehnoloģiskā procesa laikā, atbilst normatīvajos aktos noteiktajām prasībām, ir tīrs, izgatavots no netoksiska un neabsorbējoša materiāla, kas ir izturīgs pret koroziju. Tīrīšanas aprīkojums ir izvietots tā, lai varētu veikt prasībām atbilstošu tīrīšanu;

23.11. izgatavošanas telpās neatrodas vielas, materiāli un priekšmeti, kas nav nepieciešami tehnoloģiskā procesa nodrošināšanai. Telpās lieto iekārtas, rīkus un instrumentus;

23.12. iekārtas, kas atrodas sprādzienbīstamā vidē, atbilst prasībām, kas noteiktas normatīvajos aktos par sprādzienbīstamā vidē lietojamām iekārtām un aizsargsistēmām.